

Curtea de apel .....  
Sediu: .....

Dosar nr. ....

## ÎNCHIEIERE

Președinte: .....  
Judecător : .....  
Grefier : .....

*Ședința publică din data de 15.11.2017*

**Reclamant:** ....., *cu sediul în* ..... prezent prin reprezentant convențional avocat .....

**Pârât:** *Municipiul* ..... *prin Primar, cu sediul în* ..... prezent prin reprezentant convențional avocat .....

**Obiectul cererii:** cererea creditorului de a se fixa suma definitivă ce se va datora lui cu titlu de penalități, în baza procedurii reglementate de art. 24 al.4 din Legea 554/2004

**Stadiul judecății:** apel

**Procedura de citare legal îndeplinită.**

S-a făcut referatul cauzei de către grefier, din care rezultă aspectele de mai sus cu privire la prezența părților și modul de îndeplinire a procedurii de citare, stadiul procesual al procesului, și că prin serviciul de registratură, la dosarul cauzei s-au depus note de ședință formulate de apelanta-intimată ....., transmise prin e-mail.

**Instanța pune în discuție admisibilitatea și oportunitatea sesizării Î.C.C.J. în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile** pentru dezlegarea modului de interpretare și aplicare a prevederilor dispozițiilor art. 24 al.4 din Legea 554/2004, în ceea ce privește: termenul în care creditorul poate solicita fixarea sumei definitive care i se va datora de debitor cu titlu de penalități; natura acestui termen și sancțiunea nerespectării lui; perioada care se are în vedere pentru stabilirea acestei sume, atunci când nu este sumă fixă, ci procentuală și pe zi de întârziere; dacă, în cadrul acestei proceduri, instanța poate stabili valoarea obiectului la care se aplică penalitățile de întârziere, în ipoteza în care instanța prevăzută de art. 24 al.3 din Legea 554/2004 nu a stabilit acest lucru.

**Reprezentantul convențional al apelantei-reclamante ....., avocat .....,** solicită admiterea sesizării, să se aprecieze că sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 NCPC și se impune sesizarea Î.C.C.J. pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare pentru cele două chestiuni de drept puse în discuție din oficiu de către Curtea de Apel ....., În esență, cu privire la prima chestiune ridicată, și anume excepția de tardivitate a formulării acțiunii, așa cum a relevat în notele scrise, legiuitorul nu a înțeles prin art. 24 al.4 să reglementeze un termen de decădere de 3 luni. Acest fapt rezultă din interpretarea literară, sistematică și teleologică a celor 4 aliniate ale art. 24, termenul de decădere prevăzut de art. 185 NCPC intervine pentru neîndeplinirea unui act de procedură într-un termen procesual sau în termen legal imperativ, or, termenul de 3 luni este un termen de protecție a debitorului care nu a executat hotărârea judecătorească, într-un cuvânt i se mai dă o șansă să execute hotărârea judecătorească în intervalul celor 3 luni de zile de la data comunicării hotărârii de aplicare penalități și nu este reglementat de legiuitor ca un termen de sancționare/un termen de decădere/un termen imperativ și de sancționare cu decăderea creditorului din dreptul de a formula acțiunea de fixare a penalităților. Art. 24 al. 3 prevede că cererea de aplicare de penalități se formulează în termenul de prescripție a executării hotărârii. Aceasta este finalitatea și rațiunea instituirii penalităților pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești.

Prin urmare, și cererea de fixare a penalităților trebuie formulată tot în termenul de prescripție a executării hotărârii.

Solicită a se observa că, în speță, hotărârea/titlul executoriu s-a pronunțat în noiembrie 2012, s-a comunicat la 23.11.2012 și nu s-a promovat nicio cale de atac împotriva acestei hotărâri. Ulterior, s-a formulat o cerere de revizuire de către Municipiul ....., care a fost admisă, iar recursul societății împotriva revizuirii s-a admis prin decizia pronunțată la 13.06.2016. Precizează că a formulat cereri pentru comunicarea a acestei hotărâri de câteva luni de zile, dar nu a primit hotărârea de la Î.C.C.J. Prin urmare, fie că se raportează la termenul din 2012, de rămânere definitivă a hotărârii, fie că se raportează la termenul de 13.06.2016, când s-a pronunțat hotărârea și care este termenul de la care începe să curgă termenul de prescripție a executării, solicită a se observa că acțiunea de aplicare de penalități care a fost promovată în 07.11.2014 și care a întrerupt cursul prescripției și acțiunea de fixare a penalităților este formulată în termenul de prescripție a executării hotărârii. În aceste condiții, pe de o parte, susține că termenul de 3 luni nu este un termen de decădere, iar pe de altă parte, că, creditorul are la îndemână această acțiune și o poate promova în termenul de prescripție a executării hotărârii judecătorești, că partea adversă nu a înțeles să invoce această excepție într-un termen procedural, iar instanța nu poate, din oficiu, să invoce această chestiune, situație în raport de care apreciază că excepția de tardivitate este neîntemeiată.

Precizează că Î.C.C.J. nu s-a pronunțat pe această chestiune, ci s-a pronunțat pe interpretarea art. 906 NCPC, or, sesizarea Curții de Apel ..... vizează art. 24 al. 4 din Legea 554/2004, care reprezintă o normă specială. Prin urmare, câtă vreme instanța nu s-a pronunțat pe dezlegarea acestei probleme de drept, apreciază că se impune sesizarea Î.C.C.J. Din analiza pe care a făcut-o cu privire la interpretarea art. 24 rezultă că s-au pronunțat două decizii până în prezent, respectiv decizie 898/17.12.2015 de către Curtea Constituțională și o decizie de interpretare a art. 24 printr-o hotărâre preliminară de către Î.C.C.J., cu privire la următoarea chestiune: dacă hotărârile pronunțate anterior modificării textului art. 24 prin Legea 134/2014, deci nerespectarea acestor hotărâri poate fi sancționată cu plata de penalități conform Codului de procedură civilă, respectiv art. 24 în forma modificată în luna octombrie 2014. Răspunsul Î.C.C.J. în decizia preliminară este afirmativ, în sensul că și neexecutarea hotărârilor pronunțate anterior poate fi sancționată cu aplicarea de penalități.

Cu privire la cea de a doua chestiune pusă în discuție din oficiu de către instanță, apreciază că sunt îndeplinite condițiile pentru a sesiza Î.C.C.J., condiții de admisibilitate prevăzute de art. 519. În opinia sa, momentul în care instanța este obligată să stabilească valoarea obiectului obligației este cel al fixării sumei definitive datorate cu titlu de penalități de întârziere și nicidecum cel al aplicării de penalități câtă vreme din interpretarea literară a art. 24 al. 3 nu rezultă acest fapt.

**Reprezentantul convențional al apelantului-pârât ....., avocat .....**, consideră că primele 3 capete ale sesizării sunt inadmisibile, pentru că Î.C.C.J., prin decizia nr. ..../2017, a tranșat aceste chestiuni, instanța supremă statuând art. 906 al. 4 NCPC permite creditorului formularea unei cereri de fixare a sumei fixe datorate de debitor cu titlu de penalități în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților. Or, în ipoteza în care creditorul s-ar putea adresa instanței cu cereri succesive având ca obiect stabilirea sumei definitive datorată de debitor cu titlu de penalități, condiția formulării fiecărei cereri în termen de 3 luni de la comunicarea încheierii de aplicare a penalității nu ar mai putea fi, în mod evident, respectată. Mai spune Î.C.C.J. : „De aceea, legiuitorul a permis creditorului ca, în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților în cazul în care debitorul nu își execută obligația, să se adreseze din nou instanței de executare cu o cerere prin care să solicite forarea sumei finale pe care debitorul trebuie să o plătească cu titlu de penalități”. Este clar raționamentul Î.C.C.J. și este clar faptul că Î.C.C.J. a apreciat că cererea de fixare a penalităților poate fi formulată în termen de 3 luni de la data stabilirii penalității. De altfel, raționamentul Înaltei Curți, deși nu se menționează în mod expres, are la bază o întreagă teorie a Curții Europene a Drepturilor Omului expusă pe larg în cauza Engel contra Olandei și în cauza Anghel contra României, în care instanța de contencios administrativ a drepturilor omului face aprecieri cu privire la natura sancțiunii și când o sancțiune, chiar

prevăzută în dreptul civil administrativ sau în dreptul muncii, este atât de drastică, ea are caracter penal și, prin urmare, ar obliga statul să instituie toate garanțiile decurgând din legea penală. Î.C.C.J., în momentul în care limitează perioada pentru care se pot acorda aceste penalități are în vedere aceste aspecte și reține în cuprinsul deciziei ...../2017 faptul că executarea depinde în mare măsură de debitor, dar și de creditor, care trebuie să manifeste o conduită activă, de bună credință, nefiindu-i permis acestuia să lase să treacă un timp atât de mare încât cuantumul penalităților să fie unul considerabil ceea ce ar dăuna în mod evident debitorului.

Cu privire la excepția tardivității, solicită a se observa faptul că hotărârea Tribunalului ..... de stabilire a penalității de 1% și a amenzii de 20% în sarcina Primarului este din data de 15.09.2015. S-a formulat recurs împotriva acestei hotărâri, însă doar cu privire la componenta vizând amenda, nu s-a formulat recurs cu privire la componenta vizând stabilirea penalității. Prin urmare, această hotărâre a rămas definitivă la data de 15.09.2015. Cererea de cuantificare a penalităților a fost adresată Tribunalului ..... la data de 04.05.2016, adică la 10 luni de la momentul la care instanța a stabilit penalitatea pe zi întârziere. Mai mult, astfel cum a contestat și în apel, Tribunalul ..... a stabilit această penalitate de la data rămânerii definitive a hotărârii din 2012. Ea, nefiind recurată, a rămas definitivă în 07.11.2012, la momentul la care a fost comunicată către ....., care a așteptat din noiembrie 2012 până în septembrie 2015 să se strângă 3 ani penalități, astfel încât cuantumul acestor penalități să fie atât de mare, încât nu se poate justifica un prejudiciu care să fie acoperit de aceste penalități. Dacă se raportează la caracterul juridic de sancțiune al acestor penalități evident că printr-un cuantum atât de ridicat se intră deja în sfera sancțiunii cu caracter penal, obiectiv pe care legiuitorul nu l-a avut în vedere, neînstituind și garanțiile aferente. Consideră că este inadmisibilă sesizarea Î.C.C.J. pentru dezlegarea chestiunilor de drept de la punctele a, b și c, instanța supremă dezlegând faptul că cererea poate fi adresată în termen de 3 luni, de asemenea spre finalul deciziei reține că penalitățile pot fi calculate pentru o durată de 3 luni.

Cu privire la ultima chestiune dacă în procedura reglementată de art. 24 al. 4 din Legea 554/2004 poate să se stabilească valoarea obiectului obligației care constituie baza de calcul a penalităților în cazul în care instanța, când a stabilit penalitatea pentru întârziere, nu a realizat această operațiune, apreciază că este admisibilă sesizarea Î.C.C.J. cu această problemă de drept, cu mențiunea că, din punctul său de vedere, instanța, când a stabilit sancțiunea de 1%/zi de întârziere, trebuia să cuantifice obligația astfel încât să poată să aprecieze în intervalul 0,1-1% care este sancțiunea care poate determina debitorul să execute obligația. Nerealizând acest lucru, hotărârea instanței de fond, în mod evident, este nelegală.

Pentru toate aceste aspecte, solicită să se dispună sesizarea Î.C.C.J. doar cu privire la ultimul aspect, asta evident în situația în care instanța nu va hotărî cu privire la excepția de tardivitate, în sensul admiterii acesteia, având în vedere dezlegarea dată de Î.C.C.J. prin decizia ...../07.03.2017.

Cu privire la natura juridică a termenului de 3 luni, apreciază că este un termen procedural și că Î.C.C.J. a stabilit că cererea poate fi adresată în termen de 3 luni, fiind termen procedural, iar, prin natura lui, este un termen de decădere.

**După deliberare,**

#### **CURTEA DE APEL,**

analizând lucrările dosarului,

**I. constată admisibilitatea sesizării,** în conformitate cu prevederile art. 519 Cod procedură civilă, motivat de faptul că:

1. De lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 24 al.4 din Legea 554/2004 depinde soluționarea apelului împotriva sentinței care a avut ca obiect examinarea cererii creditorului de a se fixa suma definitivă ce se va datora lui cu titlu de penalități, în baza procedurii reglementate de art. 24 al.4 din Legea 554/2004. În apel, instanța a ridicat din oficiu excepția tardivității cererii reclamantului de fixare a acestei sume, în contextul în care a fost promovată după mai mult de 6 luni de la rămânerea definitivă a sentinței de aplicare a penalităților

în baza art. 24 al.3 din Legea 554/2004. De asemenea, motivele de apel invocate vizează interpretarea acestor dispoziții legale, în contextul în care reclamantul a obținut în 2012 hotărârea de obligare a autorității publice la actualizarea unor tarife (obligatie de a face), a obținut în 2015 hotărârea de obligare a autorității publice la plata unor penalități pentru neexecutare în temeiul art. 24 al.3 din Legea 554/2004 (fără a se specifica și suma la care se aplică aceste penalități) și în 2016 a solicitat fixarea acestor penalități având în vedere perioada 1.02.2013-7.03.2016, precum și, ca bază de calcul, suma reprezentând diferența dintre tariful indexat și tariful inițial, iar prima instanță le-a acordat așa cum s-au cerut.

2. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre. În decizia nr. .... /2017, dată în procedura hotărârii preliminare, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat asupra interpretării art. 906 Cod pr.civ, articol similar cu textul art. 24 al.4 din Legea 554/2004, însă din perspectiva naturii juridice a penalităților reglementate de acest text de lege, stabilind că nu au caracter reparator și nu au nicio legătură cu prejudiciul suferit de creditor, care se repară cu ajutorul daunelor interese, care se pot cumula cu penalitățile. Totodată, instanța supremă a decis că în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu este admisibilă formularea mai multor cereri de fixare a sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalități. Deși la pct. 67 din decizia nr. .... /2017, Înalta Curte de Casație și Justiție face vorbire de cererea creditorului formulată „după scurgerea unui termen de trei luni de la data comunicării încheierii prin care a dispus aplicarea respectivelor penalități”, la pct. 68 se referă la un termen de 3 luni pentru cererea de fixare a sumei fixe datorate de debitor cu titlu de penalități, fără a se interpreta natura acestuia și sancțiunea aplicabilă, ceea ce se dorește în cauza de față. În contextul în care practica instanțelor de judecată la acest moment este de a considera că un creditor nu poate face cererea de fixare a sumei decât după expirarea termenului de 3 luni acordat debitorului pentru executarea de bună voie, practică în acord cu literatura de specialitate, se pune problema modificării jurisprudenței în sensul considerării termenului de 3 luni specificat de art. 24 al.4 din Legea 554/2004 ca un termen de decădere. De asemenea, cu privire la perioada pentru care se pot acorda aceste penalități, textul art. 24 al.3 din Legea 554/2004 face trimitere la art. 905 (actualul 906) al.3 CPC, care arată că aceste penalități se acordă ”pana la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.” În sensul interpretării art. 24 al.4 din Legea 554/2004 prin prisma art. 24 al.3 din Legea 554/2004, respectiv 906 al.3 CPC, a fost și interpretarea instanței de fond în cauza de față. În pct.77 al Deciziei .... /2017, ICCJ a reținut că „dispozițiile alin. (4) al aceluiași articol limitează în mod expres perioada de calcul al acestora în vederea stabilirii unei sume definitive printr-o încheiere care să poată fi executată silit”, astfel încât se configurează posibilitatea interpretării acestui text de lege în sensul că acordarea penalităților se va face doar pentru cele 3 luni, de la data obligării la penalități potrivit art. 24 al.3 din Legea 554/2004 și până la expirarea celor 3 luni în care debitorul avea obligația de a executa.
3. problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate astăzi, 15.11.2017.

## II. expunerea succintă a procesului :

În cauza nr. .... /2012 înregistrată inițial la Tribunalul ....., prin sentința nr. .... /20.11.2012, Tribunalul .... (instanță investită în urma strămutării) a admis cererea formulată de reclamanta .... și a obligat pârâul Municipiul .... la ajustarea tarifelor pentru activitatea specifică serviciului de salubritate în conformitate cu parametrul de ajustare convenit prin contractul nr. .... /9.05.2008 încheiat între părți, respectiv indicele lunar al

prețurilor de consum pentru servicii comunicat de Institutul Național de Statistică, raportat la luna 2008, începând cu 1.10.2011. Împotriva acestei sentințe nu a fost declarată cale de atac. La 17.10.2014, Municipiul ..... formulează o cerere de lămurire a dispozitivului sentinței, solicitând instanței să precizeze că obligației sale de a proceda la ajustarea tarifului îi corespunde obligația corelativă a reclamantei de a depune documentația legală conform Ordinului 109/2007 al Președintelui ANRSC pentru perioada 1.10.2011-prezent. Cererea de lămurire este respinsă prin încheierea nr. ..../31.03.2015 a Tribunalului ....., rămasă irevocabilă prin decizia ..../14.09.2015 a Curții de Apel .....

În dosarul nr. ..../2015, reclamanta ..... a solicitat la 7.11.2014 aplicarea de penalități de 1% pe zi de întârziere până la executarea sentinței nr. ..../20.11.2012 a Tribunalului .....

În aceeași cauză, reclamanta își completează acțiunea la 3.09.2015, solicitând și obligarea Primarului Municipiului ..... la plata unei amenzi de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere până la executarea sentinței nr. ..../20.11.2012 a Tribunalului .....

Prin sentința nr. ..../15.09.2015, Tribunalul ..... admite cererea și *obligă Municipiul ..... și pe Primarul Municipiului ..... la plata către reclamantă a unei penalități de 1% pe zi de întârziere, calculate de la data rămânerii irevocabile a sentinței civile nr. ..../20.11.2012 a Tribunalului ..... și până la punerea în executare efectivă a sentinței*. A obligat Primarul la plata unei amenzi de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere începând cu data pronunțării în cauză și până la executarea sentinței nr. ..../20.11.2012 a Tribunalului .....

Pârâții au formulat recurs numai cu privire la dispozitivul privind aplicarea amenzii și prin decizia ..../2.02.2016, Curtea de Apel ..... a anulat în parte sentința nr. ..../15.09.2015 a Tribunalului ....., luând act de renunțarea reclamantei la capătul de cerere privind aplicarea amenzii. Sentința nr. ..../15.09.2015 a Tribunalului ..... a fost comunicată reclamantei la 15.10.2015.

**La 5.05.2016, reclamanta înregistrează cererea ce formează obiectul dosarului de față**, prin care solicită obligarea debitoarei la plata sumei de ..... lei penalități de întârziere calculate la debitul de ..... lei pentru perioada 1.02.2013-7.03.2016.

În drept, se invocă art. 24 din Legea 554/2004.

**Prin sentința nr. ..../25.04.2017**, Tribunalul ..... a admis în parte acțiunea și a fixat suma definitivă datorată de pârâtă reclamantei cu titlu de penalități de întârziere datorate pentru neîndeplinirea obligației prevăzute în titlul executoriu – sentința nr. ..../20.11.2012 a Tribunalului ..... pentru perioada 1.02.2013-7.03.2016 la suma de ..... lei. Pentru a se pronunța astfel, prima instanță a făcut verificarea condițiilor art. 906 al.4 C.pr.civ. La fixarea sumei, s-a avut în vedere suma stabilită prin expertiză contabilă, prin raportare la suma de ..... lei reprezentând valoarea ajustării tarifelor(nu a facturilor) pentru activitatea specifică serviciilor de salubritate, conform parametrului de ajustare stabilit prin contractul nr. ..../9.05.2008, respectiv indicele lunar al prețurilor de consum pentru servicii, comunicat de INS, raportat la iunie 2008.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel atât reclamanta, cât și pârâtul Municipiul .....

Reclamanta a formulat apel, fiind nemulțumită de modul de acordare a cheltuielilor de judecată.

Municipiul ..... este nemulțumită că instanța a primit concluziile expertizei contabile, susținând că în absența documentației solicitate de dispozițiile art. 8 al.2 din Ordinul 109/2007 la care face trimitere art. 22 din contractul ..../2008, nu se poate determina suma reprezentând ajustarea tarifelor. A susținut apelanta că, potrivit art. 13 al.2 din Ordinul 109/2007, nivelul tarifului rezultat nu poate depăși nivelul actual, ajustat cu indicele de creștere a parametrului de ajustare. Lipsa din documentație a fișelor de fundamentare a tarifului pe elemente de cheltuieli din care rezultă costurile reale efectuate de reclamantă atrage imposibilitatea autorității de a verifica respectarea prevederilor art. 13 al.2 din Ordin, în sensul că nu poate verifica dacă nivelul tarifului rezultat din ajustare depășește nivelul tarifului din contract ajustat cu indicele lunar al prețurilor de consum pentru servicii.

În apel, instanța din oficiu a ridicat excepția tardivității cererii de chemare în judecată.

### III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

**1. reclamant:** Reclamanta susține că, din interpretarea art. 24 al. 3, 4 și 5 din Legea 554/2004, art. 906 și 892 Cod pr.civ, rezultă că procedura de obligare a debitorului la plata de penalități se declanșează la cererea creditorului, care poate acționa în termenul de prescripție a executării silite de 3 ani prevăzut de art. 705 Cod pr.civ. Stabilirea sumei definitive se poate face la cererea creditorului după împlinirea termenului de 3 luni de la data comunicării încheierii de acordare a penalităților, dacă debitorul persistă în neexecutare. În literatura juridică de specialitate s-a arătat că stabilirea unei sume definitive nu se poate în lipsa unei cereri a creditorului sau înaintea termenului de 3 luni, chiar dacă debitorul ar solicita aceasta. Relevant pentru stabilirea naturii juridice a termenului de 3 luni este art. 25 al.5 din Legea 554/2004, care conferă instanței de executare o serie de atribuții care se exercită din oficiu, în sensul că, după împlinirea termenului prevăzut la al.4, dacă executarea nu s-a realizat, instanța de executare va fixa suma definitivă ce se va datora statului prin hotărâre dată cu citarea părților. Rațiunea legiuitorului a fost aceea de a constrânge debitorul să execute obligația de a face în termenul de prescripție a executării silite. Prin urmare, termenul de 3 luni marchează începutul curgerii termenului de prescripție pentru cuantificarea penalităților și nicidecum nu este reglementat de legiuitor ca un termen de decădere. În actuala reglementare, prescripția nu mai este de ordine publică, ci privată și debitorul nu a înțeles să invoce prescripția dreptului la acțiune, instanța nefiind îndreptățită să o ridice din oficiu.

În ceea ce privește perioada pentru care se fixează suma reprezentând penalități, art. 906 al.2 CPC prevede că acestea se plătesc până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu. Raportat la natura juridică a penalităților, ca mijloc de constrângere a debitorului, momentul care marchează începutul curgerii penalităților este de 30 de zile de la data rămânării definitive a hotărârii judecătorești și se întinde până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

În procedura de la art. 24 al.4 din Legea 554/2004, instanța este obligată să stabilească valoarea obiectului obligației care constituie baza de calcul a penalităților.

Apreciază reclamanta că deși suntem în situația în care textul de la art. 906 al. 4 C. pr. civ. este similar cu cel de la art. 24 al. 4 din Legea nr. 554/2004, instanța nu este în măsură să extindă aplicarea Deciziei ...../2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în procedura hotărârii preliminare în cauză în condițiile în care vorbim de o procedură execuțională distinctă, reglementată de norme speciale, care au prioritate față de regula de drept comun generală.

Este de acord cu sesizarea ICCJ.

**2. pârât:** Municipiul ..... consideră că excepția tardivității este întemeiată. În decizia nr. ..../2017, Înalta Curte de Casație și Justiție a interpretat art. 906 al.4 din CPC, statuând cu privire la regimul penalităților de întârziere care pot fi acordate în temeiul acestui articol, stabilind că acest text permite creditorului formularea unei cereri de fixare a sumei datorate de debitor cu titlu de penalități în termen de 3 luni de la data încheierii de aplicare a penalității. Totodată, a stabilit și că al.4 al aceluiași articol limitează în mod expres perioada de calcul al acestora în vederea stabilirii unei sume definitive printr-o încheiere ce poate fi executată silit, că este admisibilă formularea unei singure cereri prin care creditorul să ceară instanței fixarea sumei definitive, că nu este posibilă obținerea unor încheieri definitive, periodice, care să stabilească suma finală datorată de debitor cu titlu de penalități; o ipoteză contrară ar conduce la îndepărtarea de la scopul reglementării și ar diminua efectul de mijloc de constrângere, dând naștere unui mecanism periculos, apt să conducă la abuzuri din partea creditorului. În opinia sa, această sancțiune se poate aplica doar pentru 3 luni, pentru a fi valorificat art. 1534 al.2 C civil, potrivit cu care debitorul nu datorează despăgubiri pentru prejudiciile pe care creditorul le-ar fi putut evita cu minimă diligență. În cazul de față, titlul executoriu este din 2012, iar sancțiunea penalităților a fost dispusă în 2015. Creditoarea, prin atitudinea sa pasivă, a urmărit creșterea artificială a valorii penalității de întârziere, în dauna intereselor

Municipiului ..... care, oricum, nu putea executa obligația de a face în lipsa documentației de ajustare.

În opinia sa, primele trei chestiuni cu care se dorește sesizarea ICCJ nu sunt noi, întrucât au beneficiat de dezlegare din partea ICCJ prin Decizia ...../2017. Termenul de sesizare a instanței de 3 luni este de decădere și se sancționează cu tardivitatea. Așadar, din punctul său de vedere, sesizarea este inadmisibilă.

Referitor însă la ultima chestiune, anume dacă, în cadrul acestei proceduri, instanța poate stabili valoarea obiectului la care se aplică penalitățile de întârziere, în ipoteza în care instanța prevăzută de art. 24 al.3 din Legea 554/2004 nu a stabilit acest lucru, aceasta îndeplinește condițiile de admisibilitate și este necesară lămurirea ei.

#### **IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată**

##### **1. Normele de drept interne ce urmează a fi supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt:**

**Art. 24 al.4 din Legea 554/2004:** „(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a amenzii și de acordare a penalităților debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce se va datora statului și suma ce i se va datora lui cu titlu de penalități, prin hotărâre dată cu citarea părților. Totodată, prin aceeași hotărâre, instanța va stabili, în condițiile art. 891 din Codul de procedură civilă, despăgubirile pe care debitorul le datorează creditorului pentru neexecutarea în natură a obligației.”

Posibilitatea acordării penalităților pentru creditor a fost introdusă în art. 24 din Legea 554/2004 prin Legea nr.76/2013, iar procedura fixării sumei definitive a fost reglementată prin modificarea art. 24 adusă prin Legea nr.138/2014.

##### **2. Totodată, sunt relevante în cauză:**

-ART. 24 al.3 și 5 din Legea 554/2004:

Obligația executării

(3) La cererea creditorului, în termenul de prescripție a dreptului de a obține executarea silită, care curge de la expirarea termenelor prevăzute la alin. (1) și care nu au fost respectate, instanța de executare, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, aplică conducătorului autorității publice sau, după caz, persoanei obligate o amendă de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere, care se face venit la bugetul de stat, iar reclamantului îi acordă penalități, în condițiile art. 905 din Codul de procedură civilă.

(5) În lipsa cererii creditorului, după împlinirea termenului prevăzut la alin. (4), compartimentul executării civile al instanței de executare va solicita autorității publice relații referitoare la executarea obligației cuprinse în titlul executoriu și, în cazul în care obligația nu a fost integral executată, instanța de executare va fixa suma definitivă ce se va datora statului prin hotărâre dată cu citarea părților.”

- Art. 906 Cod pr.civ (inițial 905):

Aplicarea de penalități

(1) Dacă în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare.

(2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

(3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere definitivă, dată cu citarea părților.

(7) Acordarea de penalități în condițiile alin. (1)-(4) nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, în condițiile art. 892 sau ale dreptului comun

- 3. Jurisprudența instanțelor: Problematika interpretării art. 24 din Legea 554/2004 a fost discutată la Întâlnirea președinților secțiilor de contencios administrativ și fiscal de la Înalta Curte de Casație și Justiție și curțile de apel din 30-31 mai 2016(Oradea), pct. 3 filele 5-9.** S-a concluzionat că încheierea de la art. 24 al.3 din Legea 554/2004 are un caracter de sine stătător, iar dispozițiile al.4 reglementează o etapă distinctă, de definitivare a procedurii. Cu majoritate, s-a opinat că amenda și penalitățile stabilite cu titlu definitiv trebuie să acopere întreaga perioadă cuprinsă între momentul expirării termenului prevăzut pentru executarea de bunăvoie și până la data pronunțării hotărârii. S-a stabilit și că în această etapă nu mai poate fi repus în discuție quantumul penalităților stabilit prin încheierea de la art. 24 al.3 din Legea 554/2004, care a dobândit putere de lucru judecat. De asemenea, s-a concluzionat și că, în măsura în care suma stabilită definitiv cu titlu de penalități nu acoperă prejudiciul suferit de creditor prin neexecutarea obligației, instanța poate face aplicarea art. 24 al.4 teza finală și poate obliga debitorul la plata de despăgubiri în condițiile art. 892 CPC.

- 4. prezentarea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale.**

Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție: Decizia nr. .... din 12 decembrie 2005, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Decizia ...../2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în procedura hotărârii preliminare

Jurisprudența Curții Constituționale: Decizia nr. .... din 17 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. ..../2016, prin care a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 906 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă

- 5. punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate.**

*Asupra primei probleme, a termenului în care creditorul poate solicita fixarea sumei cu titlu de penalități în procedura de la art. 24 al.4 din Legea 554/2004, cu referire și la natura juridică și sancțiunea aplicabilă:*

Într-o primă opinie, termenul în care creditorul poate solicita fixarea sumei definitive care i se va datora de debitor cu titlu de penalități este termenul de 3 luni prevăzut de art. 24 al.4, teza inițială, ca termen de decădere care atrage sancțiunea respingerii acțiunii ca tardivă, dacă nu este respectat. Este adevărat că, așa cum este formulat textul articolului, apare că, pentru a obține fixarea sumei definitive, creditorul ar trebui să aștepte întâi termenul de 3 luni pentru a vedea dacă debitorul execută de bună voie obligația sa. Textul trebuie însă interpretat în ansamblul reglementării art. 24 și al procedurii de executare silită. Potrivit acestei prime opinii, creditorul are a respecta termenul de prescripție doar pentru a obține obligarea debitorului la plata de penalități. După obținerea acestei încheieri date în temeiul art. 24 al. 3 din Legea 554/2004, creditorul are obligația de a formula cererea de obținere a sumei definitive în termenul de 3 luni, ca etapă de executare. După expirarea celor 3 luni, instanța de executare este obligată a face aplicabilitatea al.5 din text: verifică existența cererii creditorului și, în lipsa acesteia, fixează din oficiu, în procedura reglementată, suma reprezentând amendă. Formularea art. 25 al.5 din Legea 554/2004 care face trimitere la existența cererii creditorului la momentul expirării acestui termen de 3 luni susține această ipoteză. De asemenea, în susținerea acestei interpretări stau și: considerentele Deciziei ...../2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și cele ale Deciziei ...../2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție date în recurs în interesul legii(care a stabilit că „În interpretarea și aplicarea art. 460 alin. 1 din Codul de procedură civilă stabilește că

termenul de 3 luni de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmăribilă, în care creditorul, debitorul sau organul de executare poate sesiza instanța de executare în vederea validării popririi, este un termen imperativ (peremptoriu), legal, fix și absolut, a cărui nerespectare atrage sancțiunea decăderii.”). De asemenea, scopul acestor penalități, care nu sunt sume destinate acoperirii prejudiciului creditorului, ci au caracter sancționator, este acela de a determina debitorul să execute cât mai repede obligația sa. A permite creditorului a face cererea de fixare a sumei în termenul de prescripție calculat de la data obligării la plata de penalități ar însemna a-i acorda posibilitatea de a prelungi, în vederea obținerii unei sume cât mai mari, perioada de executare a titlului executoriu inițial (obligație de a face sau de a da), ceea ce e contrar voinței legiuitorului. De asemenea, dacă s-ar admite formularea unei astfel de cereri într-un termen de prescripție, s-ar naște discuții cu privire la data de la care începe a curge acest termen: de la momentul hotărârii de obligare a debitorului la emiterea unui act administrativ/operațiuni administrative sau de la momentul hotărârii de obligare la penalități.

Într-o a doua opinie, termenul de formulare a cererii de fixare a sumei reprezentând penalități este, în lipsa unei alte stipulări, termenul general de prescripție, care se calculează de la momentul când debitorul a fost obligat la plata penalităților. Termenul de 3 luni prevăzut de art. 24 al.4 din Legea 554/2004 este un termen prohibitiv, care împiedică formularea cererii de fixare a sumei înainte de împlinirea lui. În privința caracterului termenului de 3 luni s-a pronunțat și literatura de specialitate (G. Boroi, Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole. Ediția a doua. pag 719). De asemenea, în Decizia Curții Constituționale nr. ..../2017, la pct. 19, se arată că ”stabilirea unei sume definitive nu se poate face în lipsa unei cereri a creditorului sau înaintea termenului de 3 luni, chiar dacă debitorul ar solicita aceasta.”

Mai trebuie menționat și un alt punct de vedere apărut în literatura juridică recentă (G. Boroi, Drept procesual civil. Ediția a patra. pag 1350). Potrivit acestui punct de vedere, dat fiind faptul că aceste penalități de întârziere reprezintă mijloace specifice de constrângere pentru a obține executarea în natură a obligației de a face sau de a nu face care presupune faptul personal al debitorului, cererea ar trebui făcută înăuntrul termenului de perimare a executării silite, termen de 6 luni care începe să curgă la expirarea termenului de 3 luni prevăzut de art. 906 al. 4 din Codul de procedura civilă.

*În ceea ce privește perioada care se are în vedere pentru stabilirea acestei sume, atunci când nu este sumă fixă, ci procentuală și pe zi de întârziere:*

Într-o opinie, se consideră că instanța investită în temeiul art. 24 al.4 din Legea 554/2004, va stabili suma în funcție de criteriile oferite de încheierea de la art. 24 al.3 din aceeași lege, care la rândul său face trimitere la art. 906 CPC. Or, potrivit acestui din urmă text, se cunoaște exact valoarea la care se aplică penalitățile, anume valoarea obiectului cererii, precum și perioada până la care se acordă aceste penalități, pana la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu. A admite acordarea lor doar pentru 3 luni de la data obligării debitorului la plata de penalități ar însemna să se ignore hotărârea pronunțată în temeiul art. 24 al.3 din Legea 554/2004. Termenul de început pentru aceste sume se stabilește de instanța investită potrivit art. 24 al.3 din Legea 554/2004, de regulă fiind data rămânerii definitive a hotărârii de obligare la penalități.

Într-o a doua opinie, penalitățile se pot stabili doar pentru perioada de 3 luni de la data obligării debitorului la plata de penalități prin hotărârea de la art. 24 al.3 din Legea 554/2004. Aceasta deoarece penalitățile nu reprezintă acoperirea prejudiciului adus creditorului, ci un mijloc de constrângere pentru debitor. La momentul sesizării în temeiul art. 24 al.3 din Legea 554/2004, instanța va obliga debitorul la plata acestor penalități, creanța având însă caracter provizoriu, nefiind lichidă și exigibilă, prin urmare neexecutabilă. Legiuitorul a permis creditorului ca, în termen de trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților în care debitorul nu își execută obligația, să se adreseze din nou instanței de executare cu o cerere prin care să solicite

fixarea sumei finale pe care debitorul trebuie să o plătească cu titlu de penalități. Fiind evident că debitorul nu va mai executa, instanța va cuantifica valoarea sancțiunii, constând în penalități, aceasta urmând, la cererea creditorului, să poată fi cumulată cu despăgubirile care se vor da pentru acoperirea prejudiciului. A se acorda aceste penalități până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu înseamnă a acorda creditorului o dublă despăgubire.

*Cu privire la problema dacă în cadrul acestei proceduri, instanța ar putea stabili valoarea obiectului la care se aplică penalitățile de întârziere, în ipoteza în care instanța prevăzută de art. 24 al.3 din Legea 554/2004 nu a stabilit acest lucru, se opinează:*

*Într-o primă opinie*, se susține că, fiind instanță de executare, instanța investită cu fixarea sumei definitive poate stabili și valoarea obiectului la care se aplică penalitățile, chiar dacă aceasta nu rezultă din hotărârea prin care debitorul este obligat la emiterea unui act administrativ/operațiune administrativă, respectiv hotărârea de obligare a debitorului la plata de penalități.

*Într-o a doua opinie*, se consideră că instanța investită cu fixarea sumei definitive nu face decât să cuantifice suma stabilită prin hotărârea de obligare a debitorului la penalități. Dacă această hotărâre nu cuprinde și suma la care se aplică penalitățile(baza de calcul), iar valoarea obiectului cererii nu este evidențiată din procedurile anterioare de obligare a debitorului, instanța de executare nu poate complini voința instanței care a emis titlul executoriu. Creditorul are la îndemână procedura de lămurire dispozitiv sau contestația la executare, proceduri distincte și mai largi decât procedura sumară reglementată de art. 24 al.4 din Legea 554/2004.

*În numele legii,*

#### **DISPUNE:**

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la interpretarea *prevederilor dispozițiilor art. 24 al.4 din Legea 554/2004, în ceea ce privește: termenul în care creditorul poate solicita fixarea sumei definitive care i se va datora de debitor cu titlu de penalități; natura acestui termen și sancțiunea nerespectării lui; perioada care se are în vedere pentru stabilirea acestei sume, atunci când nu este sumă fixă, ci procentuală și pe zi de întârziere; dacă, în cadrul acestei proceduri, instanța poate stabili valoarea obiectului la care se aplică penalitățile de întârziere, în ipoteza în care instanța prevăzută de art. 24 al.3 din Legea 554/2004 nu a stabilit acest lucru.*

Dispune suspendarea judecății conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi, 15.11.2017

Președinte,

Judecător,

Grefier,

Red. și tehored. .... /20.11.2017